

„Чети, брате, чети!“

(Споменъ)

Презъ последнитѣ години на миналото столѣтие Габрово преживѣваше тежка криза. Още при турското владичество подѣ ударитѣ на едрото капиталистическо производство дребното наше производство бѣ разклатено въ основитѣ си. Следъ освобождението, когато сигурността на чуждестранния търговски капиталъ бѣ напълно гарантирана, тия удари се усилиха и зачестиха. Маса дребни занаятчийи трѣбваше да затворятъ дюкянитѣ си и да се намѣрятъ на улицата. Едни отъ тѣхъ се опитаха да подобрятъ занаятитѣ си. Други се подслониха въ новооткрититѣ фабрики и по-голѣми работилници. По-голѣмата частъ остана безъ работа и отправи очи къмъ държавната, окръжната или общинската трапеза. Но на тая трапеза можеше да се вреди само оня, който бѣше партизанинъ. Така изостренитѣ партизански борби се засилиха.

Споредъ тогавашнитѣ разбирания, да бждешъ партизанинъ, значеше да бждешъ побойникъ. Така се учеха по кръчмитѣ. Цѣлиятъ градъ имаше изгледъ на сборище отъ диви партизани. Озлобени отъ живота, тѣ дирѣха утеха въ пиянството. Тая болестъ съзнателно се поддържаше отъ малкитѣ и голѣмитѣ голѣмци на управляющитѣ тогава партии. Малцина щастливци не бѣха засегнати отъ нея.

Тогава непоковарената младежъ гледаше идеално на живота. Тя не можеше да търпи това положение.

Нѣколко души млади хора, между които на първо мѣсто Спиро Гулабчевъ, Тинчо Христовъ (и дзамата вече покойници), Тодоръ Ц. Постомпировъ и пишеция тия редове взехме решение да спомогнемъ споредъ силитѣ си на борящитѣ се за своето сществуване наши съграждани, като ги просвѣтимъ, да видятъ причинитѣ на постигалото ги нещастие, сжщо и пжтя, който, споредъ нашето разбиране, ще ги изведе на спасителния брѣгъ. Така смѣтахме, че изпълняваме единъ свой общественъ дългъ. Ние решихме да отворимъ публична читалня, отдето да се прѣскаатъ лжчитѣ на просвѣтата. По това време друга такава въ града нѣмаше.

Всѣки единъ отъ насъ, основателитѣ, остави на чи-